

کاهش صادرات نفت و افت ارزش ریال «فشار بر اقتصاد ایران را تشدید کرده است»

راديو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش

بازار تهران

همزمان با کاهش مجدد ارزش ریال و افزایش قیمت کالاهای مختلف در ایران، خبرگزاری رویترز به نقل از سه منبع ارشد ایرانی می‌گوید تشدید تحریم‌ها و محاصره صادرات نفت ایران، مقاومت حکومت در برابر فشار اقتصادی آمریکا را به‌طور فزاینده‌ای دشوار کرده است.

در کنار محاصره دریایی آمریکا که صادرات نفت ایران را هدف گرفته، دولت ایالات متحده، در هفته‌های اخیر برنامه‌ای موسوم به «عملیات طرد اقتصادی» را برای محدود کردن دسترسی ایران به مبادلات تجاری و مالی در جهان آغاز کرده است.

مقام‌های جمهوری اسلامی با تأیید تاثیر تحریم‌ها بر اقتصاد ایران اما بر آمادگی برای مقابله با فشار اقتصادی آمریکا تأکید دارند و گفته‌اند آمریکا بیش از این نمی‌تواند فشاری بر اقتصاد ایران بیاورد.

در گزارشی که رویترز روز جمعه ۱۳ شهریور منتشر کرد، منابعی که نامشان اعلام نشده گفته‌اند اگرچه مقامات جمهوری اسلامی دهه‌ها موفق به دور زدن تحریم‌ها شدند، اما تازه‌ترین اقدامات ایالات متحده آن‌ها را در موقعیت بسیار حساس‌تری قرار داده و مسیرهای کمی برای تأمین ارز خارجی یا خرید کالا باقی مانده است.

وزارت خزانه‌داری آمریکا از روز دوم شهریور کارزار اقتصادی جدیدی علیه ایران با عنوان «عملیات طرد اقتصادی» را آغاز کرده است.

اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا، با درخواست از کشورهای مختلف برای قطع روابط مالی و تجاری با ایران از اعمال تحریم‌های ثانویه تازه خبر داده است. او گفت شرکت‌های هواپیمایی، صنعت کشتیرانی و دارایی‌های دیجیتال می‌توانند از اهداف احتمالی تحریم‌های جدید ایالات متحده باشند.

بسنت همچنین گفته واشینگتن انتظار دارد هر هفته تحریم‌های ثانویه تازه‌ای وضع کند و تمرکز اولیه بر مؤسسات مالی خواهد بود. او همچنین تهدید کرده بانک‌هایی که به فعالیت مالی ایران کمک کنند، ممکن است دسترسی‌شان به نظام مالی دلاری قطع شود.

پیش از آن، امارات متحده عربی که یکی از مهم‌ترین مجاری تجارت و مبادلات مالی ایران بوده است، از تصمیمش در قطع «تمام مبادلات تجاری و معاملات مالی» با ایران تا اطلاع ثانوی خبر داده بود.

منابع طرف گفت‌وگو با رویترز گفته‌اند که تلاش برای جلوگیری از دسترسی ایران به شبکه‌های مالی بین‌المللی در کشورهای دیگر که ایران مدت‌هاست برای حفظ عملکرد اقتصاد خود از آن‌ها استفاده می‌کند، به طور خاص، یک تهدید واقعی و فوری است.

این در حالی است که محاصره دریایی آمریکا باعث کاهش چشمگیر میزان صادرات نفت ایران شده است.

طبق داده‌های شرکت تحلیل داده‌های کالایی کپلر، بارگیری نفت خام ایران در ماه جاری میلادی به حدود ۲۶۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است، در حالی که این رقم در سال گذشته حدود ۱.۷ میلیون بشکه بود.

به نوشته رویترز، محاصره صادرات نفت ایران توسط ایالات متحده، منبع اصلی درآمد ایران را عملاً قطع کرده است.

با این همه، به نوشته رویترز، تهران می‌گوید ده‌ها میلیون بشکه نفت در نفتکش‌های مستقر خارج از محدوده محاصره در اختیار دارد که همچنان امکان فروش آن وجود دارد. یکی از منابع ایرانی به این خبرگزاری گفته است تحریم‌های جدید باعث شده واسطه‌های انتقال پول عقب‌نشینی کنند یا مبالغ بیشتری مطالبه کنند.

محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت جمهوری اسلامی، پنج‌شنبه شب در یک اظهارات ویدئویی از تداوم صادرات نفت ایران خبر داد، اما درباره حجم آن رقمی ارائه نکرد.

بیشتر در این باره:

قیمت دلار از ۲۲۰ هزار تومان گذشت؛ بسنت خواستار دوری همه کشورها از ایران شد

در همین حال مقام‌های ایران هشدار داده‌اند که ممکن است با اقدام نظامی به ادامه محاصره دریایی آمریکا پاسخ دهند. محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در یک پیام ویدئویی که روز سه‌شنبه ۱۰ شهریور منتشر شد، محاصره دریایی آمریکا را به معنی «جنگ نظامی» دانست و با هشدار نسبت به تداوم آن گفت: «اگر محاصره را تشدید کنند منتظر نمی‌مانیم و به صورت نظامی به آن پاسخ خواهیم داد.»

در اظهارنظر جدید دیگری محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور ایران، بعدازظهر پنج‌شنبه در واکنش به حملات اخیر آمریکا با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس بر تغییر «دکترین دفاعی جمهوری اسلامی» تأکید کرد و گفت از این پس پاسخ جمهوری اسلامی «نامتوازن، چندلایه و سلب‌کننده امنیت متجاوز خواهد بود».

در دو هفته اخیر ارزش پول ملی ایران در مقابل ارزهای خارجی بیش از ۱۰ درصد دیگر کاهش یافته و برابری ریال در مقابل ارزهای عمده خارجی به پایین‌ترین میزان در تاریخ رسیده است. از جمله دلار آمریکا تا مرز ۲۲۳ هزار تومان هم معامله شده است.

خبرگزاری رویترز از قول سه منبع ارشد گزارش داده است که فشار مالی، تلاش‌های تهران برای دور زدن تحریم‌ها را تحت تأثیر قرار داده و «منابع کمتری برای پرداخت هزینه‌های بالای دور زدن تحریم‌ها در اختیار تهران گذاشته است».

این اتفاقات همزمان با انتشار گزارش‌هایی از کمبود بنزین در نقاط مختلفی از ایران رخ داده است. شهرهای مختلف ایران در هفته گذشته شاهد تشکیل صف‌های طولانی مقابل پمپ‌بنزین‌ها بود.

یک منبع ارشد در این باره به خبرگزاری رویترز گفت که ایران «تنها برای دو ماه دیگر بنزین ذخیره دارد». رادیو فردا مستقلاً قادر به تأیید این گزارش‌ها نیست، اما سخنگوی کمیسیون انرژی مجلس اخیراً اعلام کرد که برای جبران کمبود بنزین «در حال استفاده از ذخایر بنزین خود هستیم».

در این میان مقام‌های ارشد ایران نسبت به احتمال شکل‌گیری اعتراض‌های تازه هشدار داده و گفته‌اند آماده برخورد با آن هستند. غلامحسین محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه، ۹ شهریور گفت: «اگر بخواهند دوباره در داخل آشوب راه بیندازند، پاسخ ما قاطع‌تر از همه دوره‌های گذشته خواهد بود.»

مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، اخیراً اعلام کرد حجم تجارت کشور ۲۵ تا ۳۵ درصد کاهش یافته و واردات بیش از صادرات آسیب دیده است. بر اساس آمار رسمی، نرخ بیکاری به ۹.۱ درصد رسیده و شمار شاغلان نیز نسبت به سال گذشته حدود ۴۵۰ هزار نفر کاهش یافته است.

در همین حال، تازه‌ترین آمار مرکز آمار ایران از وضعیت قیمت‌ها در مرداد نشان می‌دهد تورم نقطه‌به‌نقطه به ۸۹ درصد و تورم سالانه به ۶۹.۹ درصد رسیده و افزایش قیمت خوراکی‌ها، نوشیدنی‌ها و دخانیات تقریباً دو برابر این نرخ بوده است.

در روزهای اخیر مقام‌های ارشد جمهوری اسلامی از جمله مسعود پزشکیان خواستار بازگشت آمریکا به تعهدات خود در تفاهم‌نامه اسلام‌آباد شده‌اند و گفته‌اند در این صورت، تهران نیز حاضر است به تعهدات متقابل خود بگردد.

با این حال دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، بازگشت به این تفاهم‌نامه را رد کرده و می‌گوید اقتصاد ایران در حال فروپاشی است.

